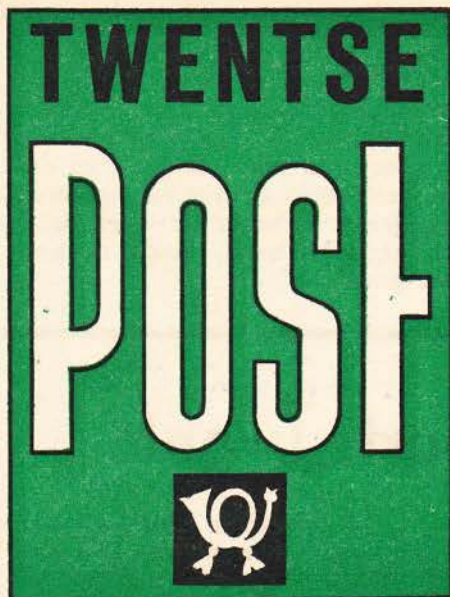

dr. A. de Graaff, Hengelo:

ETIO - rapport Twente

op voor industrie vitale punten met de werkelijkheid in strijd

MAANDBLAD VOOR TWENTE

HET LANDSCHAP - DE STRUCTUUR
DE NATUUR - DE MENSEN - HET
LEVEN - DE CULTUUR - DE VOLKS-
TAAL - DE GESCHIEDENIS - DE GE-
BRUIKEN - DE STREEKBELANGEN
DE ALGEMENE ONTWIKKELING

Wrnd. Hfd. Red. J. W. M. Gigengack

NR. 6 JUNI 1963 2^E JRG.

Uit de inhoud

ETIO-rapport Twente: pag. 1, 2

Twente ontdekken: pag. 3

Jeugd en vakantie: pag. 5

Werkgelegenheid in
[Twente: pag. 7

Klootscheeters-
[wedstried: pag. 9, 11

Duits-Nederlandse
kultuurdagen Bentheim: pag. 11

Van «hoes» tot
[«huis» Hengelo (IV): pag. 13

Dag v. d. moderspraak: pag. 13

Redactie en Administr. TWENTSE POST
(waarin opgenomen tijdschrift Twenteland)
Beekstr. 5¹ Hengelo (O.) Tel. 17987
Bank: De Twentsche Bank N.V. Hengelo
Postrekening: 820018 t.n.v. Twentse Post
Abonnements-prijs f 3.60 per jaargang
Losse nummers 35 cent per exemplaar

Advertentie-tarieven op aanvraag. Gehele of gedeeltelijke
overname van artikelen enz. zonder toestemming van de Uit-
geefster verboden. Alle publicaties blijven eigendom v.d. Uitg.

„Het rapport inzake de werkgelegenheid in Twente van het Economisch Technologisch Instituut Overijssel heeft aan de orde gesteld het vraagstuk: «Hebben we in Twente nieuwe industriën nodig om de Twentse bevolking aan werk te helpen.» Deze stelling is in de huidige situatie even absurd als voor altoos een theorema: «De gevestigde industrie moet het monopolie hebben op de aanwezige arbeidskrachten.»

Het uitgangspunt ten aanzien van de werkgelegenheid in deze streek dient eenvoudig te zijn: «Twente kampt met een enorm tekort aan arbeidskrachten» en «Waar liggen de oorzaken en wat kunnen we er aan doen.», aldus dr. A. de Graaff, directeur van Hollandse Signaal-apparaten N.V. te Hengelo, tegenover Uw blad.

Verkeerde benaderingsmethodiek

„Ik kan voor deze absurditeit maar één verklaring vinden: de samenstellers van het rapport zitten gevangen in het Twente van de dertiger jaren, toen de werkgelegenheid een miserabele zaak was omdat de grote Twentse metaalbedrijven van de export afhankelijk waren; in Hengelo zijn er in de dertiger jaren vrijwel geen nieuwe huizen gebouwd.

Om een toekomstige ontwikkeling te kunnen schetsen kan het wetenschappelijk inderdaad verantwoord zijn vanuit een bepaalde periode - in dit geval de jaren 1950 tot 1960 - een lijn te trekken om - zoals thans in de bedoeling heeft gelegen - een aspect als de mogelijke groei van het aantal arbeidsplaatsen, voor een toekomstige periode te peilen. Over een tijdvak van twintig jaar mag je die lijn dan nog wel vijf jaar door-trekken als vermoedelijke basis. Wanneer men echter - zoals in het onderhavige ETIO-rapport - op het einde van een tienjarige periode (1960-1970) een tekort van 6750 tot 8700 arbeidsplaatsen verwacht en men bespeurt - na eenderde deel

DR. A. DE GRAAFF, HENGEL (O.)

van deze periode achter de rug te hebben - nog steeds geen verschijnselen van een ruimer aanbod, dan moet er iets mis zijn met het rekensommetje. Je kunt moeilijk aannemen, dat die 8000 man allemaal in het laatste jaar op straat komen te staan. In werkelijkheid hebben we met een groeiend tekort aan arbeidskrachten te kampen. Om in eigen huis te ►

Controverse

Industrie/ETIO-rapport Twente

Blijkens het jaarverslag 1962 van het ETIO (zie pag. 7) kampt de textielindustrie nog steeds met een welhaast chronisch tekort aan arbeidskrachten. Waar de metaal zich eveneens voor een tekort aan arbeidskrachten ziet geplaatst, blijkt de textiel bovendien arbeidskrachten te blijven afstoten. In de jaren 1953-1960 liep de Twentse textielindustrie met 4000 arbeidskrachten terug. In de laatste twee jaren (1960-1962) met ongeveer 1650. Het gevolg is geweest dat men met alle middelen poogt arbeiders aan te trekken, een beeld, dat niet in overeenstemming is met de verwachtingen, zoals die ten aanzien van de toekomstige werkgelegenheid in Twente in het ETIO-rapport zijn neergelegd en welke spreken van een ruim overschot aan arbeidskrachten in 1970. Waar genoemd rapport maatregelen voorstaat om dit verwachte overschot aan industriële arbeidskrachten op te vangen (stimuleren van nieuwe industriën), verlangt de industrie een beleid dat gericht is op het aantrekken van arbeidskrachten (stimuleren van de woningbouw).

Vooreerst zal de vlucht uit de textielindustrie, welke enerzijds haar oorzaak vindt in een complex van vooroordelen (veelal ook een sterk historisch bepaalde visie op het textielbedrijf), anderzijds in een nog niet over de gehele linie bereikte sociale opbouw, door krachtige interne maatregelen dienen te worden ingeperkt. Vervolgens zal de woningbouw sterk gestimuleerd dienen te worden om de werving van arbeidskrachten voor de ernstig gehandicapte industrie daadwerkelijk te ondersteunen. En tenslotte zal de inhoud van het ETIO-rapport door bestuurlijke organen en instanties hoogstens kunnen worden opgevat als een waarschuwing, met daaruit voortvloeiend de verplichting tot de grootst mogelijke voorzichtigheid.

Recente uitspraak van Minister Zijlstra:

„Het heeft mij altijd uitermate gevaarlijk geleken, zich te baseren op een voorspelling, een verwachting en te rigide het beleid daarop in te stellen. Ik hecht meer aan een analyse van de stand van zaken, waarbij men een instrumentarium gereed heeft om zo flexibel mogelijk te reageren wanneer de werkelijkheid eens anders uitvalt dan men gedacht heeft, zoals in het economische leven bijna altijd het geval is.”

ETIO-rapport Twente

VERVOLG VAN VOORPAGINA

blijven: wij hebben ons genoodzaakt gezien in het westen en het noorden van ons land en in België en Duitsland een hoeveelheid werk uit te besteden gelijk staande met ruim 500 arbeidskrachten. We hadden dit werk natuurlijk veel liever binnenskamers gehouden, maar kunnen er de mensen eenvoudig niet voor krijgen. Andere bedrijven in Hengelo klagen in hun recente jaarverslagen eveneens over personeelstekorten. En het jongste jaarverslag van Blydenstein-Willink NV zegt: „Met een welhaast eentonig wordende regelmaat moeten wij melding maken van een tekort aan arbeidskrachten, dat wederom in 1962 zijn stempel drukte op het bedrijfsgebeuren.” Zo kunnen we doorgaan, zulks ondanks het feit, dat zowel in de Twentse textiel als metaalindustrie buitenlandse arbeidskrachten tewerk zijn gesteld. Het moet eenieder duidelijk zijn dat men - gezien deze omstandigheden - bezwaarlijk een beleid kan voeren dat als uitgangspunt heeft een denkbeeldig overschot aan arbeidskrachten in 1970.”

Woningbouw begrenst industriële groei

„Op verzoek van de stichting Hengelo Werk- en Woonstad stelde ik n.a.v. bedoeld ETIO-rapport een nota samen welke in februari jongstleden het licht zag en waarin ik heb opgemerkt dat de groei van het mogelijke aantal arbeidsplaatsen niet gelijk te stellen is aan de groei van het aantal werknemers en dat in de periode 1950-1960 het aantal in Hengelo tewerkgestelde krachten niet begrensd is door de industriële

groei van de Hengelse industrie, maar door de woningbouw.

Men kan - afgezien van de groep die uit de direct omliggende gemeenten forenst - geen arbeidskrachten aanstellen zonder hen op redelijke termijn woonruimte te kunnen bieden. Verrassend was in dit verband dat het ETIO in haar in juli j.l. verschenen jaarverslag 1962 toch ook tot de conclusie moest komen „dat uit hoofde van een zuiver evenredige berekening van jaar tot jaar Overijssel in de periode 30 juni 1956 tot 1 januari 1962 rond 3000 woningen tekort werden gedaan.” Het zouden er ook wel 3500 kunnen zijn, vervolgt dit jaarverslag, om dan tot de eindterm te komen: „Het is duidelijk dat dit alles een negatieve invloed op de ontwikkeling heeft uitgeoefend.”

Hetzelfde wat wij reeds eerder in onze nota hebben aangeroerd.

Bij zoveel tegenstrijdigheden en onduidelijkheden valt de vaagheid, waarmee gedeputeerde staten onze nota hebben afgedaan, nog nauwelijks op: „zijn wij van mening dat deze nota blijk geeft van een onzorgvuldigheid, zowel ten aanzien van het kennisnemen van de inhoud van genoemd rapport (van het ETIO/TP..) als ook bij het formuleren van het eigen standpunt.”

Onjuiste conclusies

„Ging men in het ETIO-rapport aanvankelijk uit van de groei van het aantal werknemers in de periode 1950-1960, in het deze maand verschenen jaarverslag trekt men zich bij de vergelijking der cijfers terug tot de jaren 1953-1960. Maar met het prijs geven van terrein of het omdraaien van de zaken komen wij

er niet. Als men stelt, dat de zaken elders beter floreren, dan moet men niet verzuimen te vermelden dat ze hier in Twente gewoon met een deel van het werk naar buiten zijn getrokken. Er is in Twente geen fabrikant te vinden, die voor zijn plezier ver van z'n bedrijf verwijderd een montageplaats creëert. Evenmin is het werven en tewerkstellen van Spanjaarden en Italianen een grapje, mensen, die je tenslotte in pensions dient te plaatsen, moeilijk de volle pensioenprijs kunt doorberekenen, een CAO-loon wilt betalen, en waarvan je door taalmoeilijkheden en andere zaken niet het volle rendement kunt verwachten. Dit is niet de rationele wijze om te produceren. Met het oog hierop kan men toch moeilijk volhouden", aldus nog steeds de heer de Graaff, „dat het stimuleren van nieuwe industrieën het juiste antwoord dient te zijn op deze problematiek. Om over de opvatting, dat er in onze streek meer consumptiegoederenindustrieën moeten komen, welke zoals bekend uitgesproken massawerk bieden, maar niet eens te spreken. Het is in dit verband verbazingwekkend te lezen, dat de arbeider beter soort werk gaat verlangen. Dit werk vindt men zeker niet in de consumptieindustrie, terwijl de kwaliteit van het werk in de Twentse metaalindustrie boven het landelijk niveau uitstijgt en de overige Twentse industrie eveneens geschoold personeel vereist. Reeds kampen enkele Twentse bedrijfsscholen met een onderbezetting van leerlingen. Waar blijven we, wanneer we ook nog mensen zien afvloeien naar het massawerk, naar de weg van de minste weerstanden ten aanzien van vakopleiding en -kennis. Bovendien gaat het niet zo goed in de klein-consumptie industrie. Deze industrie dient in het groot te worden opgetrokken en je treft haar gewoonlijk aan bij grote bevolkingscentra. Vroeger was kapitaalindustrie het meest conjunctuurgevoelig. Dat is veranderd. Thans zijn consumptieindustrieën gevoeliger voor prijsmarges. Als ze daarbij even niet meedoen met de modernisering, kunnen ze meteen opgeheven worden. Verder is ook het EEG-streven in het nadeel van deze kleine industrieën.

Wanneer ik al deze facetten in verband breng met het ETIO-rapport inzake de werkgelegenheid in Twente", zo besloot de heer de Graaff de uit-

D. J. F. Wilmink, dir. V.V.V. Hengelo

Twente de moeite waard door de Twenten ontdekt te worden

Ondanks de trek van vacatiegangers naar het buitenland, de groeiende belangstelling voor badplaatsen en watersportgebieden en de relatieve achteruitgang van de oude recreatie-gebieden, zoals Twente, de Achterhoek, de Veluwezoom, het Gooi en de Utrechtse heuvelrug, ontmoeten we in deze tijd weer vele vacatiegangers die hun vrije dagen in Twente besteden. Het oude Twentse land oefent nog altijd een grote bekoring uit en trekt telkenjare weer velen naar zijn bezienswaardigheden en mooie plekjes in bos, dorp of stad.

Toen we aan de heer D. J. F. Wilmink, directeur van de Hengelose VVV, de vraag stelden of de Twenten over het algemeen genomen hun streek redelijk kennen, antwoordde deze tot zijn spijt te moeten zeggen: „wie weet in Twente beter de weg dan de import“

„Wij Twenten zijn hier geboren en getogen maar grijpen zelden de gelegenheid aan om de eigen streek nader te verkennen. En toch is Twente de moeite waard om door de Twenten ontdekt te worden. Dank zij het werk van de gezamenlijke VVV's is het mogelijk dit bijzondere mooie gebied uitstekend te leren kennen; we hebben kastelen- en musea-folders, handige boekjes en kaarten voor dagtrips en fietstochten, kortom, Twente is behoorlijk geïnventariseerd hetgeen landelijk nog wel eens wat te wensen overlaat“, aldus de heer Wilmink. — Prettige vakantie, beste lezer.

eenzetting van zijn standpunt, „dan verbazen de geluiden, als zouden diverse Twentse industrieën reeds overwegen hun geldelijke steun aan het ETIO-instituut in te trekken, in het geheel niet. Wij zijn nu eenmaal niet gebaat bij een rapport dat op voor het Twentse bedrijfsleven vitale punten blijkt geeft van misplaatst negativisme.“

Prov. Bestuur over inhoud ETIO-rapport

(ZWOLLE, 3 JULI.) De inhoud van het rapport van het sociaal-economisch onderzoek Twente van het Economisch Technologisch Instituut, voor welk rapport Ged. Staten van Overijssel alle waardering hebben, betekent voor dit college een waarschuwing.

Verzorgde uitvoering Twentse balletschool

Driehonderd balletleerlingen uit Enschede, Hengelo en Almelo toonden de 15e juni voor een tot de laatste plaats bezet Hengelo's Concertgebouw hoe intensief zij weer onder de bekwame en sympathieke leiding van mevr. Puck Rochat uit Hengelo hebben gewerkt. Links op de foto Johan Bril, vierdejaars v.h. A'dams conservatorium, die met mevr. Julia Maathuis-de Groot (beide piano) en het Almelo's Jeugdorkest o.l.v. Hans Keuning (: rechts op de foto) voor een verantwoorde muzikale begeleiding zorgden. In het midden (applaudisserend voor haar medewerkers) mevr. Rochat.

(Foto: Marinus ter Horst, Hengelo)

DIVERSE PLAATSEN

J. A. Lesscher & Zn.

SAASVELD - TELEFOON 238

Smederij en Reparatieinrichting - Expeditie

Handel in landbouwwerktuigen, melk-
machines, tractoren, bromfietsen enz.

COÖP. ZUIVELFABRIEK

**De Eendracht
ROSSUM**

Het beste adres voor alle zuivelprodukten

Waarom ze bij

«De Eendracht»

IN TUBBIGE

de botter, kees, pap en yoghurt haalt?

Omdat de produkten van
De Eendracht goed bevaalt

C.L.V. LANDBOUWERSBELANG

Haaksbergen

C.L.O.-mengvoerders

Ruwvoerders

Brandstoffen

BOERENLEENBANK

AlbergenDe SPAARBANK voor stad en land
Maak gebruik van lopende rekeningen
Alle inlichtingen aan de bankDENKT BIJ HET OPLOSSEN
VAN UW PROBLEMENRUIMTEVERWARMING
OOK AAN AARDGAS**Gem. Energiebedr. Rijssen**Wee rekken kan geet naor
zölfbediening**PARAAT**Glanerbrug: bij TET-bushalte
In 'n lunchroom kōj lekker etten en dreerkenBookweite is 'n lekker en ge-
zond etten, as pannekooke
of niejmoods as vlokken. Nemet
mel of Billy Quick bookweiten-
vlokken van de Grutter oet
Boorn**Erven ten Cate**
BORNE**Kopen bij de Spar
Is sparen bij de koop**

BOERENLEENBANK

Tubbergen

De spaarbank voor iedereen

FA. H. KAMP & Zn., BoekeloGewapend beton, huis- en gier-
kelders, betonnen kippenhokken
loodsen, schuren.

Losplaats 9, Tel. 250

**Garage - Taxibedrijf
Marktstr. 18 Tel. 288
BORNE**Wilt ge werkelijk bromfietsgenot?
Koop dan een ZUNDAPP, BERINI
of SPARTA. Of een VELO-VAP,
een BERINETTE of PHOENIX-
SAXONETTE! Vol-automatisch,
gas geven en rijden.

De beste bromfiets en de beste service

JANSEN-TINSELBOER**enschede**

Fijnhout- en Triplexhandel

Fa. W. LANGE

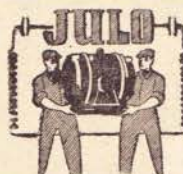
Spelbergsweg 37, Tel. 4538

levert: Fijnhout, Triplex, Hard- en
zachtbaard, Vlas- en spaanplaat enz.**Voor betere schoenen Rommelaar**

VAN LOENSHOF 31

**VEILIG en COMFORTABEL
TOURINGCARBEDRIJF
M. ZINGER**

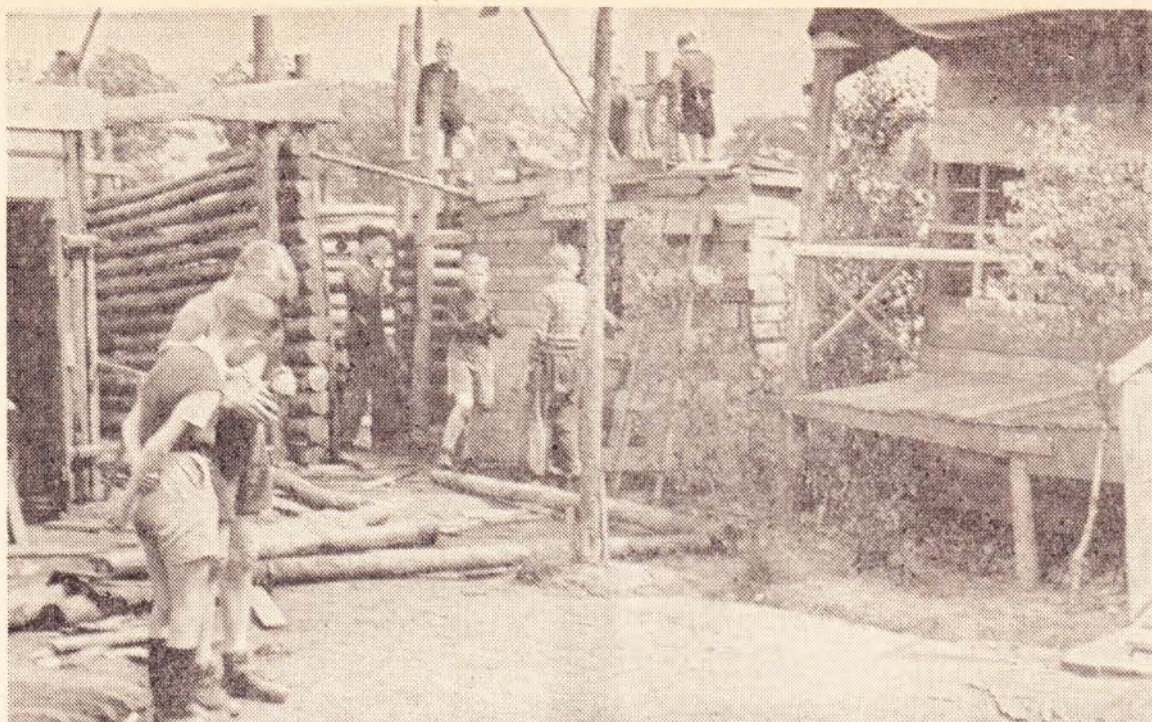
Emmastraat 91 Enschede Tel. 4827

Van Loenshof 10
Tel. 5271Filiaal:
Ollomolen-
singel 37
Tel. 6118**Motor defect?
naar JULO
direct!!!**Pyrmontstraat 15 • 19
ENSCHDE**Voor herenkleding
het beste bij Besters**

Van Loenshof 12, Enschede

de „Twentse Post“staat voortdurend op de bres voor de belangen
van de kultuur in deze streken**en „CO-OP OOST“**staat voortdurend op de bres voor de belangen
van de consument. Ook voor Uw belangen en
die van Uw gezin**„Co-op Oost“**met vestigingen in geheel Twente
en in de Gelderse Achterhoek.

Kruidenierswaren - vlees - brood - banket - textiel - schoenen - kleding - brandstoffen - huish. art. enz

Om de jeugd in de vakantieweken op een gezonde wijze bezig te houden, organiseren diverse stichtingen en comité's allerlei vakantie-activiteiten. Sommigen organiseren zomerkampen, zoals de Enschedese stichting „Don Bosco”, die in 1961 in Noord-Deurningen een kampeerboerderij kocht waarin jongens en meisjes van 4 tot 17 jaar in diverse groepen en temidden van de Twentse natuur van een onvergetelijk kampleven kunnen genieten.

Voor Enschedese kinderen, die buiten het bereik vallen van diverse organisaties, worden sinds 1954 allerlei vakantie-activiteiten ontplooid door het Viva-comité, waarin vertegenwoordigers van het Enschedese verenigingsleven, het speeltuinwerk, de middenstandsverenigingen en gemeentelijke instanties zitting hebben. De foto boven toont de in de vakantieweken 1954 op de Eilermarkterreinen (rijksweg Enschede Glanerbrug) gebouwde jongensstad, waarin zelfs de grootste rakkers zich als eerzame burgers gedroegen.

Het jaar daaropvolgend werden door het VIVA-comité jeugdolympische spelen georganiseerd. Ook dit jaar hoopt men door diverse activiteiten in de vakantieweken weer vele jongeren op te vangen en aangenaam bezig te houden. Natuurlijk vinden soortgelijke activiteiten niet alleen in Enschede maar ook elders plaats. Daarnaast zullen vele jongeren op eigen gelegenheid of met de ouders dagtrips maken. Heeft U er wel eens aan gedacht Uw kinde-

ren iets te laten zien van eigen streek of de meisjes en jongens attent te maken op de vele bezienswaardigheden, die niet uitsluitend in Twentse musea te vinden zijn maar ook langs onze Twentse wegen. Liefde voor de eigen streek ontstaat mede door kennis van het streekeigene. Het is opvallend hoeveel jongeren - uiteraard voornamelijk in onze grote steden - nog nooit van gevel- en stiepeltekens hebben gehoord die men nog op een groot aantal boerderijen in diverse «boerschoppen» kan aantreffen.

Voor het maken van dagtrips, fiets- of bustochtjes denken we - om een willekeurige greep te doen - ondermeer aan de „stenderkast” in het Buurserzand, een bijzonder karakteristiek type molen. De prachtige watermolen in Haaksbergen. Het huis Almelo, eens feodaal centrum van de gelijknamige heerlijkheid. Het landgoed Twickel met kasteel, park en orangerie. Het kasteel Weldam en de oude havezate Heeckeren, beide in de gemeente Markelo. De watermolens te Vasse en Hezingen. De havezaten de Oosterhof (Rijssen), Herinckhave (Fleringen-Tubbergen), het Everlo (Volthe), Singraven en de Brecklenkamp (Denekamp). De Saksische boerderijen o.a. in Ootmarsum.

Ook de jongeren kunnen dierbare herinneringen meedragen aan de talloze boeiende facetten van het Twentse land en hun blik op deze streek verruimen.

J E U G D e n V A K A N T I E

hengelo

Ruischer en Hartgers

Veur elektriske apparaten
Radio en Televisie
 Drienerstraat 4 • Tel. 4878 • Hengel

BEHANG EN VERF

Fa. Wed. J. Walhof

Beekstr. 29 Hengelo

**Automobiël-
bedrijf**

J. WARMINK

Hengelo Ov.

**Ziet onze nieuwste
Austin-modellen**

Opgericht 1845 Opgericht 1845

Fa. H. van Wezel

Expeditie- en Transport-
bedrijf

HENGELO (O.)

„Wiej veurt van allens”

Tel. 3650

Tel. 3650

AHREND

Telgenflat Hengelo Tel. 7266
 voor: Lichtdrukken, Foto-
 copieën, bestekken.

A'j wat koopt bi'j **Herman Olthof**
 Ko'j der wisse ook op an
 Dat ziene fietse of zienen brommerd
 Het ook jaoren maken kan
 Komt es neuzen nao zien' veurraad
 Den stao'j paf, dat wee'k' sekuur
 Wat den **Herman** in ziene zaak hef
 is kwaliteit en nooit-te-duur!

G. H. Olthof-Jansen

INDUSTRIESTR. 187
 tel, 2178 Hengelo

Meubelen — Tapijten
 Gordijnen — Bedden

Morsinkhof

ENSCHDESESTR. 16

KAPTEIN - TYPHOON
 PONETTE BROMFIETSEN

D. TEESINK

LANGELERMAATWEG 152

Voor: radio, televisie, haarden,
 kachels, wasmach. en stofzuigers

«**NADORP**»

Deldenerstraat 47, Tel. 2680

B.G.J. Meekes

Autosputinrichting

Gaarne 3 weken
 voor aanrijding bespreken

AARDOLIESTR. 16 — TEL. 7529

Biej **Bookhaandel
Broekhuis**

hebt ze „MANS KAPBAARG”
 van G. B. VLOEDBELD

't Beste humoristische boek in 't Twents!

Elke beschadiging

aan Uw auto
 wordt door ons onzichtbaar
 hersteld. Wij zijn **SPECIAAL**
 ingericht voor:

- Uitdeuken
- Las- en
- AutoSpuutwerk

J.B. SCHUMANN EN ZN.
HENGELO (O) TEL. 3797

FOTO - FILM

Tuindorpstraat 28 - Telefoon 4394

PRINS - HENGELO

Timmerfabriek

Hannink

Hengelo (O.) — Tel. 3701

Levering van:

kozijnen, ramen, deuren, trappen
 enz. voor utiliteits- en woningbouw

Wa'j koopt bij nen groten,
 Hoo hee dan mag heten,
 Koop ie ook bij nen kleanen,
 Meer . . . **fijner!** mu'j weten.
 Aowertuugt ow van dizze waarheid bi'j

J. W. Smeenk

Oelerweg 30

Diverse plaatsen

Voor de echte ouderwetse
 Twentse roggestoet
 naar

Kenkhuis - Saasveld

ELEKTR. BAKKERIJ

TEL. 220

Antiek

Th. Budde

GOUD
 ZILVER

▼
Ootmarsum

Cöop. Aan- en Verkoopvereniging

Deurningen

Tel. 05402—201

Veevoeder, Meststoffen
 Brandstoffen, Zaaigoed
 Pootgoed, Div. artikelen

Alle veevoerders onder CLO-controle

Jaarverslag ETIO 1962

**Door uitbreiding werkgelegenheid
bevolkingsgroei ondersteunen**

In het deze maand verschenen jaarverslag 1962 van het ETIO wordt opgemerkt dat er sinds 1960 reeds het een en ander op het gebied van nieuwe industriële vestiging is verwezenlijkt. Het ziet er naar uit, aldus dit verslag, dat het zal gelukken de werkgelegenheid in het algemeen en die in de metaalsector in het bijzonder uit te breiden en de bevolkingsgroei daardoor voldoende te ondersteunen.

ALMELO-TOENAME

In het rayon Almelo is de groei van de tewerkgestelden in de industrie in de jaren 1960-1962 toegenomen met 8,2 pct; (in de voorgaande periode 1953-1960: 6,6 pct.) De daling van de bezetting in de textielindustrie bedroeg van 1960 t/m 1962 200 arbeidskrachten; in de jaren 1953-1960 bedroeg het verlies hier 1150 arbeidskrachten. Sinds '60 ging de metaalindustrie vooruit met 750 pers., de kleding- en reinigingsindustrie met 400 en de voedings- en genotmiddelenindustrie eveneens met 400.

HENGELO-DALING

In rayon Hengelo is de groei van de tewerkgestelden in de industrie in de jaren 1960-1962 toegenomen met 3,8 pct; (in de voorgaande periode 1953-1960: 8,1 pct.) Het verlies in de textielindustrie 1960-1962 bedroeg 350 werknemers; in de jaren 1953-1960 bedroeg de teruggang 775 pers. Sinds '60 een winst voor de metaalindustrie van 900 arbeidskrachten.

ENSCHEDA-ACHTERSTAND

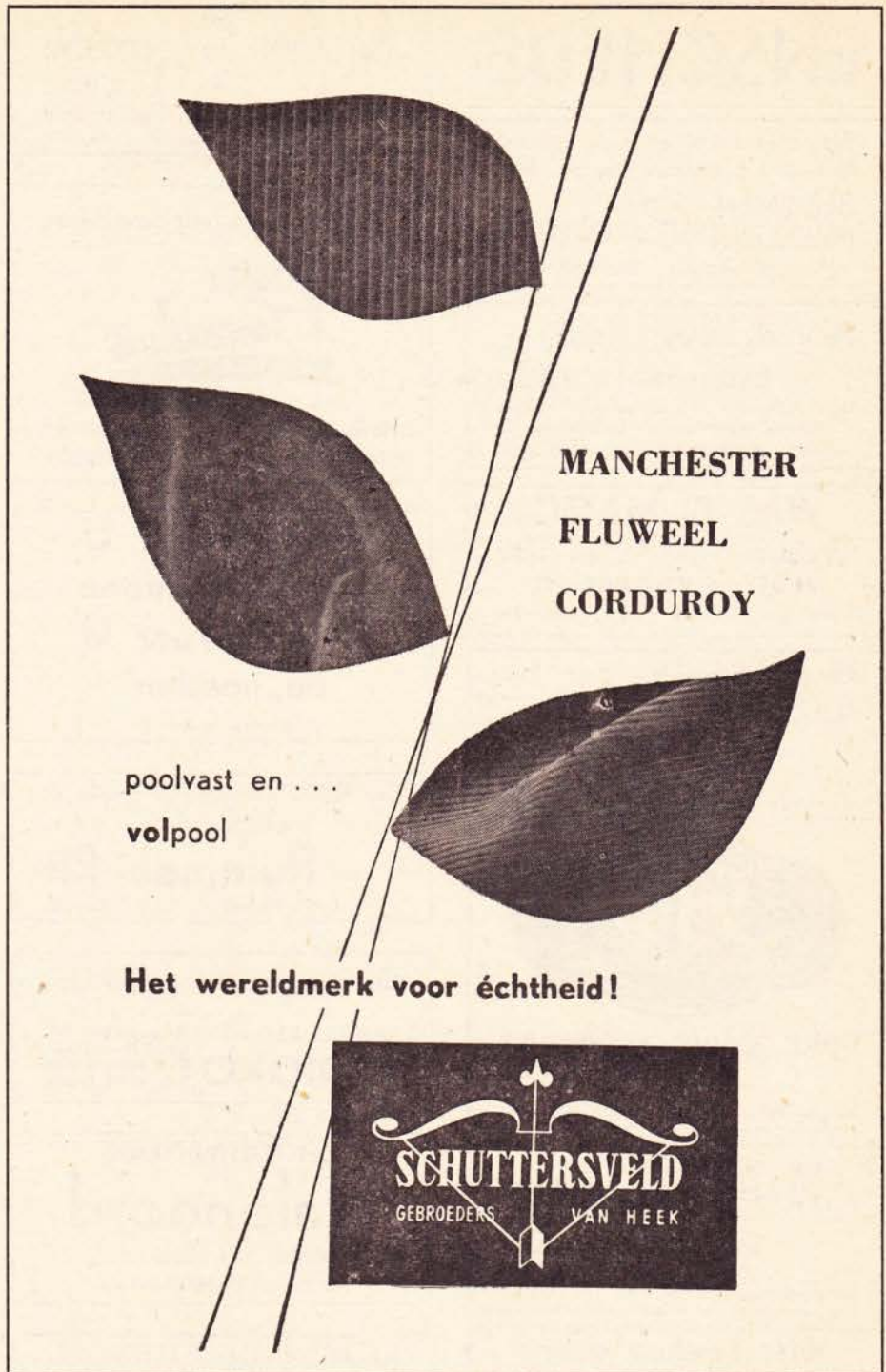
In het rayon Enschede is de groei van de tewerkgestelden in de industrie in de jaren 1960-1962 toegenomen met 1,9 pct.; (in de voorgaande periode 1953-1960: 0,8 pct.) De textielindustrie liep terug met 1100 arbeidskrachten; in de jaren 1953-1960 bedroeg dit aantal 2100 pers. Winst boekten sinds 1960 de metaalindustrie (500), de kleding- en reinigingsindustrie (500), de voedings- en genotmiddelenindustrie (450) en de rubberindustrie (100).

OLDENZAAL-STILSTAND

In het onderhavige verslagjaar afgesloten uitvoerige onderzoeken in Oldenzaal en Goor wezen voor eerstgenoemde gemeente uit dat de ontwikkeling hier in feite na de oorlog heeft stilgestaan. Meer en meer mensen trokken naar buiten (vooral naar de industrie in Hengelo en Enschede) daar Oldenzaal buiten de daar gevestigde bedrijven op het industriële vlak weinig had te bieden. Ondanks het feit dat Oldenzaal een werkcentrum is voor de omgeving, heeft het toch meer uitgaande dan binnenkomende forensen.

GOOR-GUNSTIG

Sedert de 2de wereldoorlog was de bevolkingsgroei relatief het sterkst in Goor. De zeer grote uitbreiding van de industriële werkgelegenheid ter plaatse en wel vnl. in de bedrijfsklassen textielnijverheid, aardewerk, glas, kalk, stenen, is daar de belangrijkste oorzaak van. Binnen Twente mag Goor als één van de belangrijkste werkgelegenheidscentra worden gezien. Voor de omgeving blijkt Goor ook op andere gebieden, als de detailhandel, het onderwijs en de actieve recreatie, een zekere centrumpositie in te nemen.

**MANCHESTER
FLUWEEL
CORDUROY**

poolvast en ...
volpool

Het wereldmerk voor échtheid!

SCHUTTERSVELD
GEBROEDERS VAN HECK

**Mr. J. L. M. Niers op T.O.G.-vergadering:
„Industrialisatienota ondersteunt
ETIO-rapport”**

Mr. J. L. M. Niers uit Hengelo, lid van Gedeputeerde Staten van Overijssel, maar niet in die kwaliteit sprekend, betoogde tijdens een op 7 juni j.l. gehouden vergadering van de Belangengemeenschap Twente/Oost Gelderland, waarin hij een toelichting gaf op het ETIO-rapport, dat de juist verschenen achtste industrialisatienota van de regering het ETIO-rapport ondersteunt. Volgens deze nota is de werkgelegenheid in Overijssel tussen 1950 en 1962 met slechts 10,7 pct. toegenomen, in Gelder-

land met 23,7 pct., in het zuiden met 29,5 pct., in het noorden zelfs met 42,3 pct. Voor Twente afzonderlijk moet het percentage zelfs lager dan 10,7 hebben gelegen. Volgens spreker wordt Twente daarmee voor een dubbele taak gesteld: a) het inhalen van een achterstand; b) het bijdragen in de realisering van de door de regering voor 1970 gestelde verwachtingen. Over het probleem van de werkgelegenheid heen dient Twente - aldus spreker - het welvaartsstreven voor dit gewest centraal te stellen. Mr. Niers zei afstand te willen nemen van de groepering der cijfers, mede omdat rond de publicatie en de wijze waarop het ETIO-rapport is gepubliceerd emoties en een kritische sfeer zijn ontstaan.

ENSCHDE

Biej 's leavens wit en 's leavens zwat
sprek aait 'n bleumke nög tot 't hart

BLOEMEN-
MAGAZIJN «Corona»

HENGLOSESTRAAT 155 - TELEFOON 3238

A.v.d. Leest Radio
Enschede Televisie

Radio onderdelen - Electrotechnische artikelen
Erkend reparateur en installateur
OLDENZAALSESTRAAT 39 - TEL. 10688

WAS-O-MATIC

Oliemolensingel 30, Tel. 7586
VLUG EN VOORDELIG
Elke was apart - Hygiënisch

Machinefabriek
ARENS & Zn

► tandwielen
Perikweg 52

voor goeie schoenen
bekend

Heng.str. 16 - Oldenz.str. 93 - v. Loenshof 5

Ook
Uw
adres

H. Zwier

DAMES KAPSALON

Lipperkerkstr. 129 - Tel. 8159

alle boeken over

TWENTE

Van den Broek en Adolfs

Gronausestraat 5

Uit
voor-
raad
lever-
baar:

BEIONTEGELS, BETON-
SCHUTTINGEN, BETON-
PUTROOSTERS ENZ.

Bimsbetondakplaten, Keerwanden

Fa. J. H. Schuurink Binnenhaven 116
Telefoon: 3009

SALON Neurink

v.h. H. J. v. d. VEER

Dames-salon en Parfumerie

Haaksbergerstraat - Enschede - Tel. 2876

Speciaal adres veur oew kleere

Haverstr. 23
ENSCHDE

Nieuwstr. 22
HENGELO

Laat Kuyper U
de das omdoen
Laat Kuyper U
be,,hoeden"

Oldenzaalsestraat 34

Een BRIL, die werkelijk prettig zit
is gemaakt door

Remmelt Pit

Kalandersstraat 24-26 Enschede

Gramofoonplaten Pick-Ups

SPECIAALZAAK Nieuwstr. 57 Tel.
3909 Hengelo O.
RADIOKO C. F. Klaarstr. 28
Tel. 4863 Enschede.

ZAODHAANDEL

Dalenoord

'n oold Tukkers-adres
Oldenzaalsestraat 35

KEUKEN-INRICHTINGEN

Voor iedere platte-
grond wordt de
juiste keuken ont-
worpen. Ook voor
U willen wij gaarne
een ontwerp maken
en voor een goede
uitvoering zorgen.

ALG. HOUTBEWERKINGS INDUSTRIE
Binnenhaven 136 - Tel. 7259

Coöp. Melkinrichting
LONNEKER-
producten zijn beter!

TELEVISIE
*
HOOR
APPARATEN
*
RADIO

Blijvende service!

Jan LANGKAMP
LANGESTR. 52 TEL. 4695 ENSCHDE.

oostvogel
sinds
1795

ENSCHDE

Haverstraat 1 - Hengelsestr. 9

Het bekende adres voor het
leveren van alle bekende merken
gazon- en motormaaiers

(ABNER, BRILL, FOLBATE, HUSQVARNA)

Fijn-
slijperij **H. v. d. Meer en zn**
BLEEKERSTR. 18 - ENSCHDE

ADOLFS & PENNINK

de boekhandel t.o. 't postkantoor

studieboeken

pocketbooks - romans

Voor
medaille,
krans, tak
of beker: bij ons slaagt u zeker
Ripperdastraat 2a, Enschede

advertenties bekijken is bijna net zo gezellig als winkelen

KLOOTSCHETERSWEDSTRIED

De Bekzied tegen de Haarzied (1923)

2) (Vervolg)

„Wat zegge? Kampboersknech met, anders scheidt ze nich?“ zoo göng dat en de Vleerboer, den ne stem har, of 't oet ne ton kwam, den reup baowen alns oet: „De Haarzied hef de kloot oop hängen. As ne koo bolt, mut ze ook weten te staon!“ „Zoo is 't mer net!“ reupen ze van alle kanten, „scheeten, of de vief gulden oflangen!“

Griwweljans, schoonwal hee met zeewen an maakt was, bleef kalm. Dow 't rumoer antlesten 'n luk bedaren, zegge: „Muk dan de bosschop met nemmen, dat de Bekzied bang is vuur Kampboers knech?“ Non smeed de Bekzied zik in ees andersum.

„Bang? Wee kuiert daor van bang?“ En wier schreeuwen de Vleerboer baowen alns oet: „Bang vuur dat pröpen oet Vasse? As de Haarzied 't alleenig nich reddden kon, dan loat ze heel Vasse der bi'j nemmen. Wi'j staot eer! En aw 't an de nötte kriegt, dan betaal ik 't alleenig. De weg lös!“

De drie van de Haarzied göngen wier aower 'n „barg“ naor eer volk hen en 't doeren nich lang, of daor kwam nen zwatten menskenzworm van de hooge Haar naor daalten zakken. De köppe lechen oop in de bleeke winterzun, dee eer vlak in 't gezichte schienen. Vuuroop leup Jans met ziene mäo, daor achter de stokleggers met elkes nen dannenstaken oop 'n nek, dan wa tweehonderd Haarleu, verscheidene met nen koezen in de knuuste, of nen bentel onder 't beus.

„Hannibal daalt af in de Povlakte, de olifanten alleen mankeren er aan!“ lachen meesters Wilm. Non, dan mossen dee van de Bekzied vuur Romeinen spöllen, mer gaon loopen dat deuden ze nich, zee wochn trankiel den vi'jand of en keken ne dries te meute.

De stokleggers heulen eere staken neuws meka, um te zeen, of ze wal effen lank wadden. De stökke van de Haarkeels wadden 't längste, daor mos wa nen halven meter of. Vuur

'n eersten schöt was gennen stok neudig, der wödden vuur 'n leeg wälken oopschötten.

„De weg lös! De weg lös!“ wödden der roopen, want Griwweljans teug zik oet vuur 'n eersten schöt: eerst deure ziene das of, dan trökke buis en vessien oet en antlesten smeete de klomp oop zied. Daorstönne non oop de blooten haozenvölken en keek, woer de wegwiezers um hebben wollen. „De weg lös!“ geet 't nog 'n maol. 'n Dattig Haarkeerls staot 'n tachtig tred vuuroet, zee haalt eeren bentel onder

deur: meester Vloedveld

't buis hen en begengelt daormet de hard bevreuren grond, of ze ne legge row wollen dösken en schreeuwt as onwiezen al duur meka hen:

„Allo mer, Jans! Too mer, jong! Hier is 't good! Hier wille 't wa doon! Dow kans't jao nog wa! Doo um ees wat met!“

Daor wadden der wat, dee höwwen, dat de späon der of vleugen. Woer länger of Jans an 't beugen bleef, woer meer ze oop 't rabat kwammen en Poftoone wödden antlesten zoo ruus, datte zik zölfs met zienen koezen in 'n nek höw. Mer Teuntjen deu vandan en eerst dow 'n schöt völlen was, kwam de zeerte um an 't geveul en 'n heelen middag leupe met nen stiewen nek.

Griwweljans har à 'n maol of wat nen vergeeuwschen anlöp daon. Hee leup met nen knik in de kneen, 'n rechter arm heule gereed vuur 'n smet, ziene oogen göngen bi'j 'n anlöp oop en daal, van 't stieken in de veerte, woer zien volk lag te dösken, naor de grond vuur ziene veute, visa versa.

En de wegwiezers mer schreeuwen! Wier nemp Jans nen langen anlöp, de kloot tusken 'n doem en de twee vönste vingers, want dit maol is 't um meent!

Woer kötter offe bi'j 'n wal komp,

woer hadder offe lop - non 'n lesten spronk, 'n ruggenstrank sprink recht, de rechter scholder maakt nen halven draei'j, 'n linkerarm houwt nieds achteroet en tegeliektied haalt 'n rechterarm oet vuur ziene wiedsten slag - oop dat oogenblik was genne peeze an Jans zien lichaam teumig, de griwweln lean aowerlangs, aowerdwas en kruuskras oop zien gezichte zzzuut! daor schöt de kloot duur de loch, nich te hooge, nich te leege, pats! daor smakte daal oop 't stieken, woer Smids-Graats ne seconde leen lag te dösken; al de Haarkeerls vleeft oop zied as de kegels oop de kegelbaan, en..... haaroet dow kloot! schreeuwt Jans ziene leu en loopt achter 't kleutken an, dat de klompe mer zoo rapt, de petten gaot in de heugte en as antlesten 't bälken zik neuws 'n heedpölken leg, dan staot ze met köp as roo boesköle naor 'n aom te hechn, mer de oogen schittert en „wat nen schöt, wat nen schöt, daorkomp Bets Dieks nich bi'j!“ schreeuwt ze al duur meka hen. „Hee lig à!“ reupen dee van de Bekzied. Mer 't kwam der 'n luk beneppen oet, zee wadden onder den indruk van den onmöndigen schöt, dat koj eer anzeen.

't Harste van al har Ool Wierinks Gait oet de Bekzied achter 'n kloot anloopen. Dow 't bälken oetkuuld was, stökke zienen staken der neuws. „Leit den stok der mer dwas vuur, Gait,“ zeg Sneebeerndjen, „hee zal Dieks zienen kloot nich meuten. Zoo veer rekte nich.“

„Köj mangs nich weten,“ meenen Gait en leut 'n stok staon.

In dee bedrieven har Bets Dieks zik klaor maakt. Zoo asse daor steet vuur 'n stok is 't nen baas keerl, de rechte kloatscheeter, bi'j de zes voet lank, smalle huppen, breede scholders en ne vloch as ne windmöl. Hee hoolt zik bedaard, mer wee kot bi'j um steet, kan um heuren knastern oop de tan. Hee trek de oogenbroenen te hoope, tuurt in de veerte en schat de lengte van Jans zienen onmöndigen schöt. Asse daorbi'j wil kommen, zalle zik mutten broeken!

A. H. Bos

HENGEL (O.) TEL 13631

Aannemingsbedrijf

BOUW- EN BETONWERKEN

Specialisten in exclusieve Bouwwerken

De speciaalzaak voor:

- * KOFFERS
 - * LEDERWAREN
 - * GELMOK LEDERKLEDING
- GROBBE - DENEKAMP**
TEL. 456

Wees wijs!

Koop uw
vlees bij 't Vleespaleis

Hej vearken, schäöpe, beeste
of peerde
Dan mu'j 't eens eerst
biej oons preberen.

Vleespaleis

Gebr. van Gelder

Kuierdraod 05400-12280

Met Uw vakantie naar

Hotel Dolce
DENEKAMP

Voor een kwaliteitshorloge:

G. HOFLAND

Mr. Horloger - DENEKAMP

H.P.G.

H.P.G. Gelderman & zonen n.v.
OLDENZAAL HOLLAND

SPINNIER
WEVERIJ
VERVERIJ

KATOEN
RAYON
RAYONVEZEL

oldenzaal

de zaak met meer

dan 50 toonkamers

Voor
een deskundig uitgewerkte

C.V.-installatie

E. HEIDEMANN & Zn

Boterstraat 15 Tel. 2077
OLDENZAAL

De zaak
waar U altijd slaagt

ERRES PHILIPS

TELEVISIE

Ben Lansink

Deurningerstr. 6 Tel. 2981

Accuraat retexturingbedrijf

tricoloreren · drymasteren · verven

Ootm.str. 47-49 Tel 2091

OLDENZAAL

BLOEIENDE INDUSTRIESTAD,
heerlijk gelegen aan de voet van de
Tankenberg. Omgeving rijk aan natuur-
schoon.

- * ST. PLECHELMUS-BASILIEK, bijna duizend
jaar oude Oudheidkamer.
- * Karakteristiek stadscentrum. Volop gelegen-
heid voor sportbeoefening.
- * Overdekte bad- en zweminrichting.
- * PRIMA HOTELS en PENSIONS

Stalen ramen van

OTTENHOF

bint óf !!

op den Koem 33

Ollenzel

Hoveling
v/h Oosterholt-Wiegerink

FORT-SCHOENEN: nog altijd de beste
kinder-jongensschoenen met 1/2 jaar garantie.

aardgas

de BRANDSTOF uit eigen
TWENTSE BODEM is

voordeliger

Gemeentebedrijven
Burg. Wallerstraat 3

Meubelen
Tapijten
Bedden
Linoleum
Colovynyl-
[tegels]

Foto's könt nich kieken

(Mer oonze foto's möj bekiesen)

fotohandel

't Kiekkeske

HEINKEL

SPARTA

ANTOON HUTTEN

veur niej spul en reparasie

DENEKAMPERSTR. 71 TEL. 2863

PUCH BERINI ZUNDAPP

FOTO BOVEN: KLOOTSCHETTERS EN WEGWIEZERS VEUR 'T STADHOES IN OORTMÖSKEN

Bentels hebt dee van de Bekzied nich, eere wegwiezers staot gebokt met één been achteroet en maeijt mer al vandan met de aarme langs 't lief en schreeuwt: „Non nem di'j ees an! Dow hes toch wa bloodkook had? Mooi aowerbrengen!”.... Dieks dot 'n maol nen vergeewschen anlöp. Niefs houwt zienen rechter arm langs de bas. „Mooi! Zoo isse good!”

De wegwiezers staot nog 'n tred of viefteen wieder, as woer dee van de Haarzeid stönnen, want Dieks smit vól veerder as Jans. Hee was den vuuropscheeter van de Haarzied

ook aait de baas wes, mer alman was ben'jd, of 't um ditmaol wa lukken zol. De meeste leu van de Bekzied hadden der 'n dun ooge oop Dee van de Haarzied wussen wa wisse, dat Dieks er nich bi'j kwam, zee keken zoo monter, of ze de vief gulden al in 'n tuk hadden. Dieks hef nog 'n pa maol anloopen. Hee zoch ne stie, woer hee bi'j 'n lesten spronk zienen linkervoet good vaste kan zetten. Hee hooft bi'j 'n anlöp lief en beene zoo recht as ne keerse, mer dee veute, dee veute!

(Geet wieder)

Duits – Nederlandse Kultuurdagen in Bentheim

Kultuur is geen zelfgesprek maar moet uitstralen

Met deze woorden leidde Herbert Koch van de Westduitse radio uit Düsseldorf het rondetafelgesprek in, dat dinsdag 2 juli – de sluitingsdag van de Duits-Nederlandse driedaagse (30 juni-2 juli) – plaats vond in het slot Bentheim Dtsl. Het onderwerp van het gesprek werd gevormd door de problemen van de praktische kulturele werkzaamheid in Europa speciaal met het oog op de Duits-Nederlandse betrekkingen. Gesprekdeelnemers waren: mevr. Henriëtte L. T. de Beaufort (Bennekom), dr. Hermann Eich (Düsseldorf), Ben van Eysselsteijn (Rijswijk), dr. Grabenhorst (Hannover), dhr. K. A. Mayer (Rotterdam), prof. dr. Prakke (Assen/Münster), mevr. dr. Alma Rogge (Bremen-Rönnebeck) en prof. dr. H. D. Stier (Münster). Sedert 1954 was dit de vierde maal dat deze dagen werden georganiseerd.

De kultureel ontwikkelden zijn minder in getal dan de kultureel onontwikkelden, toch is hun invloed groter. Wij dienen deze invloed gezamenlijk en naar beste vermogen aan te wenden ten dienste van het wederzijds begrip tussen de landen, aldus gespreksleider Herbert Koch.

Mevr. Henriëtte L. T. de Beaufort gaf als haar mening te kennen dat de kultureel haar kracht en elan vindt in het tweegesprek. Na gedane kulturele arbeid volgt steeds het gesprek met de ander.

De ongewone, sensationele berichtgeving waarvan de Nederlandse pers zich naar de mening van chef-redakteur dr. Herman Eich bedient ten aanzien van processen tegen oorlogsmisdadigers en Duitse kwade zaken in het algemeen, doen steeds opnieuw afbreuk aan onze toenadering. De bijzondere ijver die aan de dag wordt gelegd door Polen, dat de Duitse heerschappij op een verschrikkelijke wijze heeft ervaren, om het verleden te vergeten, zou ook Nederland als voorbeeld kunnen dienen, aldus dr. Eich. Hij vroeg zich af of de Nederlandse pers niet méér zou kunnen benadrukken dat Duitsland grote moeite doet om alles in het reine te trekken en positief werkt.

Prof. dr. H. J. Prakke, afkomstig uit Assen en hoogleraar te Münster, antwoordde dat de Nederlanders in 1940 een schok te verduren hebben gekregen waarvan men nog niet is hersteld. Wij hebben sinds Napoleon geen oorlog gehad. Al het verschrikkelijke wat wij kennen uit de Napoleontische tijd hebben wij in 1940 voor het eerst weer beleefd. Duitsland was voor ons een broederland. Kort voor het uitbreken van de 2de wereldoorlog had het ons nog plechtig beloofd ons land niet aan te zullen vallen. Wij hebben in die tijd 'n volksvertegenwoordiging gehad, en de Duitsers een regiem. Wij zullen onze toenadering moeten oplossen van mens tot mens. Het tijdstip zal komen dat wij deze schok teboven zijn.

Ben van Eysselsteijn, (letterkundige uit Rijswijk) voegde hier o.m. aan toe, dat het begrip Europa een nieuw begrip is geworden. Verleden is verleden, het heeft geen zin daarover te praten. Met de jongeren willen wij bouwen aan een nieuw Europa, en dit kunnen wij niet zonder Duitsland. ➤

Motel Gleunige Tuffeln - JAN KOLSTE - Enschedesestraat 205, Hengelo (O.)

Coöp. Boerenleenbank
DELLEN

Alle Bankzaken
SPOORSTRAAT 9 - TEL. 05407-437

Boerenboend in Boorn

Vanaf 1896

De boeren van Hettum, Hassel, Zeendern
[en Boorn
Bint a 60 jaar naor 'n Boend hen egaon.
Ook dee van Buur'n, Gammelke en Aozel
Tot an de wiedlôchtigsten oet Saosel.
Weorum z'oot Boorn 't voor én 'n kuunst-
[mest haalt?
Umdat eer 'n BOEND zo goed bevaalt!!

Spaar bij de

BOERENLEENBANK
Haaksbergen

Kassier

H. H. Rouwenhorst

Wiej helpt met an de
bleui en veuroetgang
van **MAARKEL**
met wiede umgeffing

- Coöp. Boerenleenbank en
- Coöp. Landbouwvereniging

Makelaarskantoor

ROTTINK N.V.

Deldenerstraat 36-38, Telefoon 3041, Hengelo (O.)
VASTE GOEDEREN ♦ ASSURANTIËN ♦ HYPOTHEKEN

Spaar mee bij de Boerenleenbank

Boerenleenbank
Oldenzaal

de spaarbank voor iedereen
3-3 $\frac{3}{4}$ procent over al Uw
SPAARTEGOED
Telefoon 2580 — Giro 892439

Boerenleenbank

ROSSUM

verzorgt
alle
bankzaken

Telefoon: 05411/210

BOERENLEENBANK

Weerselo

Verzorgt al uw bankzaken. Hoogste spaarrente.

BOERENLEENBANK

Lattrop

Spaarbank — Alle Bankzaken

BOERENLEENBANK
DEURNINGEN

- Direkt opvraagbaar spaargeld
- Deposito spaargeld

SPAREN | Boerenleenbank

Bij te
DE **Ootmarsum**

BOERENLEENBANK

Saasveld

Hoogste spaarrente. Voordelige voorschot- en
credietleningen. Verzorgt al Uw Bankzaken.

BOERENLEENBANK

De Lutte - Overdinkel

VERZORGT ALLE BANKZAKEN
Tel. 05415-259 Tel. 05423-685

Boerenleenbank
Denekamp
de spaarbank
voor het platteland

't Allerfijnste product
COÖP ZUIVELFABRIEK
EN MELKINRICHTING
„BORNE"

Voor Melk, Melkpoeder, Boter en Kaas
Coöp. Zuivelfabriek
„VOLHARDING"
DENEKAMP

BOERENLEENBANK

Wegdam

Voor alle bankzaken, Voorschotten,
Credieten en lopend rekeningverkeer.

Coöp. Aan- en Verkoopvereniging
NOTTER-ZUNA en RIJSSEN

Tel. 05480-2268 - Giro 837983
Het adres voor hooi en stroo

BOERENLEENBANK

Bornerbroek

- De SPAARBANK
- verder alle BANKZAKEN

ALMAN is 't hier met ees
vuur goo botter en goo kees
Coöperatieve Zuivelfabriek
Concordia-Bornerbroek

Coöp. Boerenleenbank

„LOSSER"

Hoge rente voor al Uw ingelegde spaar-
gelden. Lage hyp.- en voorschot-rente

Hoogste rente over Uw spaartegoed

- VAN «HOES» TOT «HUIS» HENGELLO -

(IV)

Wolter ten Cate: textielindustrie

Ondanks de ups en downs die het Huis Hengelo heeft gekend, heeft het toch zijn invloed doen gelden op de vooruitgang van Hengelo.

(VERVOLG VORIGE TEKSTPAGINA)

In de zelfde geest liet ook mevr. dr. Alma Rogge zich uit. Wij moeten niet in het verleden, maar in de toekomst kijken.

De heer K. A. Mayer (journalist te Rotterdam) bracht naar voren dat men in Nederland de Duitse processen moe is en zei er niet aan te twijfelen dat met het einde van de processen in zicht de Nederlanders zullen zeggen: Duitsland heeft met het verleden afgerekend.

De gespreksleider Herbert Koch merkte op dat de Nederlandse gespreksdeelnemers zich allen op een voortreffelijke wijze van de Duitse taal bedienen. Hij vroeg zich af, of de Duitsers zich op een zelfde wijze in het Nederlands verstaanbaar kunnen maken.

Prof. Prakke noemde het een werkelijke opgave van de kulturele toenadering, dat in Duitsland Nederlands wordt gedoceerd. Van hun taalgroep zijn het Engels, het Duits en het Nederlands de sterkste vertegenwoordigers. Al de overige verwante groepen halen tezamen nog niet het getal dat Nederland met Vlaanderen inneemt.

Prof. dr. H. E. Stier herinnerde aan de waardevolle kulturele uitwisseling die tussen Duitsland en Nederland bestaat op het gebied van toneel, opera en literatuur, waarop de heer Eysselstein naar voren bracht dat de Nederlandse jeugd, welke aan deze kulturele uitwisseling deelneemt, te kennen heeft gegeven ook jonge schrijvers in hun werk aan bod te willen zien komen.

Naar de mening van prof. dr. Prakke zal televisie-kommunikatie misschien verderreikend zijn als de kommunikatie door boekdrukk. Naast de Nederlandse televisie en de Duitse televisie moeten we een Europees instituut hebben dat werkelijk Eurovisie bedrijft.

Ik ben hier eigenlijk gekomen om toe te horen, zei dr. Grabenhorst, directeur van het Ministerie van kultuur te Hannover. Maar al deze vragen hier zijn ook mijn vragen. Ten aanzien van het onderwijs in de Nederlandse taal ben ik van mening, dat wij ons moeten aanmelden bij de Duitse universiteiten, opdat ook de studie van de Nederlandse taal de plaats krijgt die het verdient. Ook hier ligt een taak voor de akademici.

(Meegedeeld werd dat in het gehele regeringsdistrict Osnabrück binnen afzienbare tijd ook de Nederlandse taal als leervak zal worden ingevoerd; leerkrachten zijn al beschikbaar.) Europa is een stip op de globe. Wat is de Bondsrepubliek, wat is Nederland, wanneer we denken aan de vijf tot zeshonderdmiljoen Chinezen, de vier tot vijfhonderdmiljoen Indiërs om van de Russen niet te spreken. Wij hebben vele redenen om samen te werken. Het heeft geen zin dit alleen in eigen kring vast te stellen. We moeten dit uitdragen. Het is ons aller taak, aldus nog steeds dr. Grabenhorst.

Zeker niet minder belangrijk echter was het streven van enige prominente Hengeloërs. We denken daarbij in de eerste plaats aan een man als Wolter ten Cate. Voortgekomen uit een Doopsgezinde familie, wier voorvaderen eens deze stille streken als toevluchtsoord hadden gezocht, was hij zelf gedurende enige jaren voorganger van deze gelovigen. Wolter werd in 1701 geboren in het huis, dat tot 1914 in de oude Brinkstraat stond op de plaats waar in dat jaar de mooie en voor die tijd steedse winkel werd gevestigd van de fa Bischoff. Wolter was het derde van negen kinderen. Zijn ouders waren onbemiddeld; ze beleiden de Doopsgezinde godsdienst en ook Wolter genoot een ingetogen en godsdienstige opvoeding die een stempel van waardigheid heeft gedrukt op zijn gehele wezen.

Veel onderwijs heeft hij niet genoten - in de eerste plaats was in die dagen het onderwijs nog zeer gebrekig, vooral op het platteland, zoals in deze streken. Hij schreef echter een goede hand, getuige zijn vele aantekeningen, die bewaard waren gebleven tot in de vorige eeuw en wellicht thans nog berusten bij een of andere stadgenoot?

Wolter is getrouwd geweest met Tjilke Jans Dijk uit Groningen. Ze bracht hem een bruidsschat mee van 5 à 6 duizend gulden, voorzeker een behoorlijk kapitaal in die dagen.

Wolter was echter een zeer bescheiden en sober man, die bijna geen behoeften kende. Hij zal het geld hebben gebruikt voor de uitbreiding van zijn zaken. Zijn vader die een bakkerij had en daarnaast „fabriquer” was, heeft hem opgeleid in de geheimen van de handel, en zo werd Wolter de grondlegger der Hengelse textielindustrie. Daarnaast heeft zijn vaardigheid het Doopsgezinde Kerkbestuur van Borne en Hengelo

Alle kultuur is klein begonnen. Zonder folklore enz. ook geen kultuur. Daarom moeten we het eigen regionale leven met alle mogelijke krachten steunen. Dit is de grondgedachte voor de Europagedachte. Regionale pers, regionale zender, wereldpers, wereldzender. Ons gesprek was aangenaam en eerlijk. Gewichtig is de vraag die wij ons dienen te stellen: willen wij dit ook inderdaad? Willen wij ook één Europa?

doen besluiten, hem tot „leeraar,” dat wil dus zeggen voorganger dier gemeenten aan te stellen.

Hengelo heeft zijn op bijna 95-jarige leeftijd overleden grote burger geëerd door een straat naar hem te noemen.

J. WILMINK

Dr. Entjes in Slot Raesfeld (Dtsl.)

Geschreven streektaal heeft in Nedersaksisch Landschap Sociaal-psychologische functie

Tijdens de „dag van de modersprake”, welke op 13 juli in het kader van de Achterhoekse en Westfaalse culturele grenscontacten in slot Raesfeld (Westf.-Dtsl.) werd gehouden, en waarvoor van beide zijden der grens grote belangstelling bestond, betoogde dr. Entjes, neerlandicus uit Hengelo (O), dat de geschreven streektaal in het Nedersaksisch landschap geen literaire, maar een sociaal-psychologische functie heeft; „wie mut nog in onze vingers veulen hoo wiej literatuur mot schrieven en toch de leu bieje ons hollen” Tijdens de discussie werd ten aanzien van deze sociaal-psychologische functie van Duitse zijde zelfs gesteld: „de Hollandse en Duitse literatuur is veur ons nich wat; zee is te literarisch.”

De heer G. Werkman uit Zwolle, voormalig hoofdredakteur van het Deventer Dagblad, citeerde tijdens de discussie een passage uit het hoofdartikel in het mei-nummer van ons blad: „Het zoeken naar een nieuw, bezielend standpunt ten aanzien van de Twentse schrie-verij is een even langdurig als moeizaam proces.” Spreker concludeerde hieruit, dat er geen standpunten waren, wat hij in tegenstelling achtte tot hetgeen tijdens deze contactdag werd vastgesteld, n.l., dat uiteenlopende standpunten (ondermeer ten aanzien van spelling en taalgebruik) de activiteiten op een dood spoor hebben gebracht. De verslaggever van uw blad diende de heer Werkman van repliek door op te merken dat uit bovengenoemde passage door insiders moeilijk een andere conclusie valt te trekken dan dat juist diverse, reeds bestaande standpunten met betrekking tot de geschreven streektaal (o.a. de in het recente verleden meermalen tot verdeeldheid leidende opvattingen over spelling en het al of niet achter zich laten van het conserverende element in de streektaal-schrijverij, hetgeen over en weer opmerkingen met zich mee bracht als: „Wat iej daor schreven hebt, is gin Twents” enz.) een nieuw, bezielend standpunt ten aanzien van de streektaal-schrijverij tot een dringende noodzaak maken.

Zo'n standpunt zal uiteraard geen verwijderend maar een bindend element moeten bevatten en het dunkt ons, aldus Uw verslaggever, dat dit element stellig aanwezig is in dr. Entjes verrassende betoog, n.l. dat niet het literaire standpunt, maar het sociaal-psychologische, uitgangspunt moet zijn van het schrijven in de modersprake, ook al zullen we in de toekomst weer moeten inhaken op de grondbeginselen van een Vosbergenspel en

DIVERSE PLAATSEN

- Denekamp -

om zijn natuurschoon, zijn bezienswaardigheden, waaronder een natuurhistorisch museum, en zijn goede hotel-accomodatie, zeer bekend als

VACANTIEOORD

biedt tevens gunstige gelegenheid voor INDUSTRIEVESTIGING

Voordelig terrein, ruime arbeidsmarkt, bevolking volkomen industrie-mind. Inl. bij het Gem.huis.

H. Haarhuis

Radio - Televisie

Ootmarsum

Hotel Haarhuis Zenderen

In 't herte van Twente

Veur oew määlden etten
naor 't laandelik geleagen

rest. De Vucht

Deldenerbroek (Rijksw. : Almelo/Delden) Eig. : G. Grobbe

almelo

Jan Pezie

SINDS 1873

ALMELO

Voor betere **Heren- en Juniorkleding**

Nutsspaarbank UW bank

Hoofdkantoor Almelo
WIERDENSESTRAAT 22

Bijkantoren te Almelo, Wierden,
Vriezenveen, Rijssen, Nijverdal en
Coevorden

Wekblad Roeten Dree

Tel. 05490-3163

Postbus 22

Heel de stad least dit blad
(en ook 't Aadorp, Harbrinkhook,
Bornerbrook en Zeendern.)

drogisterij - parfumerie PRUMERS

Bornsestraat 72 - Tel. 5650

Het huis voor geschenken

Coöperatie De Landbouwcoöperatie

is een bolwerk ter beveiliging
ter verdediging
ter bevordering
van de economische belangen
van de vrije zelfstandige onder-
nemers in de landbouw te weten
de Boeren.

COöP. LANDBOUWERS-
BANK EN HANDELSVER.

Het Twentse Serviezenhuis

Heeringa & Co

Grotestr. 79, ALMELO
Nieuwstr. 36 Hengelo

Wedgwood, Spode,
Royal - Copenhagen

Olympia

Tel- en Schrijfmachines

G. H. v. d. VEEN

ALMELO, Tel. 2666

HENGELO, Nieuwstr. 38, Tel. 3159

In vroger dage daansen de leu op
de dell' 'n veertoer. Weer vól later
'n zeuvenproonk. Rechtvoort foxtrot,
wals en cha cha cha in niemoodse
daansscholen:

Ans en Wim POLMAN

Ootmarsumsestraat 26 - Tel. 4880

WELLER naaimachines

breimachines

Grotestraat 154

Veur MEUBELS en allens, wat
er zo bieje komp kieken, naor:

TOON a.d. Tuinstraat

Tel. 3880

■ VEEVOEDER
■ KUNSTMEST EN
■ LANDBOUW-
[BENODIGDHEDEN
in de beste kwaliteiten !!!

Door grote omzet **A.B.T.B.**
lage prijzen bij **ALMELO**

HOTEL-CAFÉ-RESTAURANT de Mooie Vrouw

(TEVENS BENZINE-STATION)

Een van de oudste zaken in Twente
OOTMARSUMSESTRAAT 488 - ALMELO

Landhuis' Grafisch Bedrijf
de drukker voor de tukker

FOTO ROOS

SINDS 1905

foto-service

Bornsestraat 26, Tel. 2563

CHEMISCH REINIGEN

VAKWERK DAN

Tempo

Speciale behandeling Si ro-set-kleding,
Terlenka, Drelon. In één dag klaar!
TEMPO, Rohofstr. 2, Tel. 4354

Bier en Limonade
Chocomel, Wijnen

H. TEESELINK

Groothandel in bier, limonade enz
GROTESTR. 140 a. ALMELO

Eis
perse

TWENTSE WASMACHINE

telef. CENTRALE 4550

BORNERBROEKSESTR. 28 a

Hengelo

Empo-Humber-Vestingrijwielen

Rijwielhandel en Reparatieinrichting

v. Merksteijn

Tuindorpstr. 18-20, HENGELO

Het beste adres voor:

**GEDISTILLEERD, WIJN, BIER,
LIKEUR, LIMONADE**

Fa. Jac. Krabbenbos
Molenstraat 18

**Haarden en
Kachels**

A.H.K. knoef
"OLDENAALESTRAAT 8"
HENGELO

Gereedschappen, IJzerwaren, Huish. art.

BLOEMENMAGAZIJN

K. Hunia & Z'n.

Tuindorpstraat 38 — Brinkstraat 1a

Speciale bakkerij

TH. J. TE KAATH

Heerlijke Koek, Banket en Gebak

- ▲ Krabbenbosplein 12
- ▲ Oude Postweg 8
- ▲ Schumannstr 18

Weemenstraat en Kotmansweg - Hengelo

BOERENLEENBANK

Hengelo (O.)

verzorgt alle bankzaken
Parallelweg L.S. Telefoon 7366

N.V.

**out-
bewerking
ENGELO**

Interieurspecialisten

Chopinstraat 11 — Tel. 3798
Econ. Dir. J. M. Prinsen
Chopinstraat 12 — Tel. 3798

PORTJE

Deldenerstraat 8
Hengelo (O.)

DAMES-, HEREN-,
KINDER-PYAMA'S
EN -ONDERGOED,
SCHORTEN, ENZ.
Altijd goedkoop

W.W.W.

ZIEKENFONDS- EN NEZIFO-LEDEN
20 proc. korting

Bult's Slagerij

VOOR VLEES
EN VLEESWAREN
WEEMENSTR. 12, TEL. 2752

H. J. Krakkers

AANNEMERSBEDRIJF

Tel. **Hengelo** 2964

Nieuwbouw, Onderhoud- en Betonwerken

VOOR
DANSLES
Drienerstraat 37

N. V. Garage DESTER

Off. Gen. Motors Dealer
Vauxhall Bedford Pontiac
Modern doorsmeerstation
Enschedeesestraat 130-140, Hengelo

Bonneterie SPECIAL-
ZAAK:

Blouses - Rokken - Vesten

Molenstr. 5, Tel. 7382, Hengelo

VERSTEEG's veurve

veur hoes en earve

Molenstraat 20
Hengelo (O.) — Tel. 2207

Automobilbedrijf

ERNÉ

Deldenstr 42
Tel. 2120

vanaf:
f 3799

FIAT
500

- MEUBELEN
- TAPIJTEN
- BEDDEN

Van Dijk voor de moderne
woninginrichting! |
MARKTSTR. 15

HET HUIS VOOR EXCLUSIEVE DAMESKLEDING

De chocolademelk van de H.C.M.

is pittig - verkwikkend - gezond

MELKINRICHTING

De chocolademelk in de
voordelige litersfles
wordt door de melkman
thuisbezorgd

FORMELTA

de ideale koffiemelk

Verkrijgbaar in flessen van 230 en 400 gram
Verkoopkantoor „MULTIFARM“ Boekelo

Automobielbedrijf

**Van Laar
en
Feijten**

Enschedesestraat 127 - Tel. 3983 - Hengelo
SIMCA DAF

Oonz' naober vreug: waar hes dat 'kof
dee mooie kleer' van zükke stof.
Den pasvorm is óók heelmaol óf!
Zu'k spul hef bloos nog Bischoff.

Bischoff
Hengelo

N.S.U.

— Quickly —
reeds vanaf f 485.—.

Importeur: **TAMI N.V. Delden**

N.V. Aanneming-Mij. vh.

H. W. TE PAS

Enschede

Burgerlijke en Utiliteitsbouw
Gewapend Betonbouw
Grond- Water- en Wegenbouw

Linoleum Atopic Colorite
Colovinyl Vredestein Rubber
VLOEREN

Rubber- linoleum trapbekleding
VLOERENBEDRIJF

F. Boerkamp

Telgenflat (1e Etage) Tel. 4064
Berfloweg 8 - Telefoon 2181
en Klein Driene Hengelo (O.)

Tukkers... mag ik offen 't woord?
Smiet oew geeld nich zover boord
Tukkers... a'k oe raon mag... spoort!
Gao'J daor almaal met akkoord?

Breng dan
oew geeld
naor de

Nutsspaarbaank

Now 3 1/2 pct rente

NUTSSPAORBAANK
Drienerstraote 43 - HENGEL

Henny J. v. Egteren

C.F. Klaarstr. 18a - Tel. 2365 - Enschede

Lid van de Selectiegroep van
Nederlandse Dameskappers

Gedipl. Dames- en Herenkapper
Manicure - Pedicure
Schoonheidsspecialist
Medisch gedipl. Haarkundige

VéGé

voor ^U_W levensmiddelen

guller met zegels.. guller met guldens

Op VéGé-artikelen steeds
10 0/0 kort. in geldzegels

AUTOMOBIELBEDRIJF

W. Noordegraaf

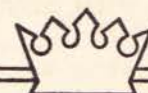
Oldenzaalsestr. 19 - Tel. 4444 - Hengelo (O.)
off. FORD dealer

GOED HUISHOUDEN

MET

JORZOLINO

HUISHOUDGOED

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN

JORDAAN - TER WEEME N.V.

HAAKSBERGEN

N.V. Automobielbedrijf

BLEEKER

● OPEL

● CHEVROLET

● OLDSMOBILE

TELEFOON 2623-4500 HENGEL

Erica-Service

Doe het zelf en maak van
Uw tuin een LUSTHOF.
Kosteloos maakt ERICA voor
U een grondplan.

Vraagt inlichtingen:

ERICA-siertuincentrum

BORNE, direct achter 't station.
De mooiste kwekerijen in Twente

HET SPEELGOEDPALEIS

Teutelink

Enschedesestr. 22, Hengelo

**Coop. „De Landbouw“ W.A.
GOOR**

Het adres voor:

Mengvoeders onder C.L.O.-
contrôle, Meststoffen, Brand-
stoffen, Bestrijdingsmiddelen,
Kruidenierswaren, Landbouw-
werkzaamheden enz.